

PROGRAM PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

dříve

MINIMÁLNÍ PROGRAM PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Zařízení:	Střední škola a Základní škola DC90 s.r.o.
Adresa:	Nedbalova 36/27, Olomouc – Topolany 772 00
Ředitelka:	Ing. Jitka Lattová
Školní metodik prevence:	Bc. Jana Danzmajerová
Školní rok:	2020/2021

Obsah:

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Analýza současného stavu
4. Cíle minimálního preventivního programu
 - 4.1 Obecné cíle
 - 4.2 Konkrétní cíle v tomto školním roce
5. Zhodnocení minimálního programu za školní rok 2019/2020
6. Zapojení pedagogických pracovníků do minimálního preventivního programu
7. Strategie prevence rizikového chování
 - 7.1 Aktivity pro žáky
 - 7.2 Jednorázové akce (viz příloha)
 - 7.3 Aktivity pro rodiče
 - 7.4 Aktivity pro žáky a učitele
 - 7.5 Konkrétní akce v tomto školním roce
8. Očekávané výstupy
9. Přílohy:
 - Strategie prevence školní neúspěšnosti
 - Krizový scénář

1 ÚVOD

„Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně – patologickým jevům. Především vést děti a mládež ke správným postojům vůči zátěžím a problémům.“

Prevenčí rizikového chování se rozumí předcházení široké skupině výchovných problémů, výchovných poruch a poruch chování.

Jsou to:

- alkoholismus, kouření, drogové závislosti a onemocnění HIV/AIDS a další infekční nemoci související s užíváním návykových látek
- závislost na politickém a náboženském extremismu
- kriminalita a delikvence
- virtuální drogy (počítače, televize, video)
- patologické hráčství, homofobie
- záškoláctví
- násilné chování – šikanování a vandalismus
- xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus.

Rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- domácího násilí
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexii)
- negativní působení sekt
- sexuální rizikové chování
- sebepoškozování
- vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola se nachází v obci Topolany v blízkosti Olomouce v areálu DC 90 o.p.s.

Žáci dojíždí z blízkého, ale i vzdálenějšího okolí a jsou vázáni na dopravní spoje. Mohou navštěvovat tyto obory: Praktická škola pro žáky s více vadami s jednoletou přípravou, Praktická škola pro žáky s více vadami s dvouletou přípravou a Odborné učiliště pro žáky s více vadami s obory: Keramické práce, Zahradnické práce.

Školní docházka se u odborného učiliště střídá s odborným výcvikem. Výuka teoretických předmětů je uskutečňována ve třídách přizpůsobených žákům s kombinovanými vadami. Budova školy je bezbariérová, třídy jsou vybaveny počítači a interaktivními tabulemi.

Odborný výcvik probíhá v dílnách a na pozemcích školy. Žáci zahradnického oboru také dojíždí na pracoviště sociálních partnerů. V odpoledních hodinách mohou žáci navštěvovat tyto

nepovinné předměty: angličtina, vazačství, sportovní hry, které se otevírají podle zájmu žáků. Žáci mají možnost týdenního ubytování na internátě v areálu DC 90. Speciální škola ve spolupráci s DC 90 poskytuje žákům rehabilitaci a logopedii.

3 ANÁLÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Silné stránky

Nízké počty žáků ve třídách umožňují vyučujícím získat dobrý přehled o výskytu projevů rizikového chování.

Slabé stránky

Dojíždějící žáci mají častěji příležitost setkat se s nabízením tabákových výrobků, alkoholu a drog, což škola nebo rodiče obtížně zjistí a ovlivní.

Za riziková místa ve škole lze považovat školní šatny a WC.

4 CÍLE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

4.1 OBECNÉ CÍLE

Specifická primární prevence

- celoškolská realizace programu prevence rizikového chování.

Nespecifická primární prevence

- rozvíjení zdravého životního stylu žáků.

Východiskem jsou hlavní školské dokumenty pro prevenci:

- Školský zákon – zákon č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělání, ve znění zákonů č.383/2005 Sb., č.112/2006 Sb., č. 158/2006 Sb., č.161/2006 Sb., č.179/2006 Sb. a č.342/2006 Sb v aktuálním znění.
- Zákon k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem a návykovými látkami 379/2001Sb Sb v aktuálním znění.
- Vyhláška č. 174/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.
- Vyhláška č.72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže (č. j.: 20 006/2000–51)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č. j.: 10 194/2002-14, Věstník MŠMT 3/2002)
- Metodický pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č. j.: 14 423/99-22, Věstník MŠMT 5/1999)
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č. j.: 37 014/2005-25, Věstník MŠMT 2/2006)
- Spolupráce škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže na dětech a mládeži páchané (č. j.: 25 884/2003-24, Věstník MŠMT 11/2003)

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2021
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) (č. j.28 275/2000)
- Krajský plán primární prevence rizikových projevů chování v Olomouckém kraji na léta 2019 -2022
- Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na léta 2019 - 2022
- Metodický pokyn spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (č. j.25 884/2003)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č. j. 21291/2010-28)

4. 2 KONKRÉTNÍ CÍLE V TOMTO ŠKOLNÍM ROCE

- umožnění sebezpoznání žáků, posílení pozitivních vlastností a sebedůvěry, poznání druhých a respektování individuality svých vrstevníků
- rozvíjení příznivého klimatu školy, výchova ke zdravému životnímu stylu a dodržování pravidel chování dle řádu školy
- vedení žáků k odpovědnosti za vlastní chování a způsob života v míře, která je přiměřená jejich věku a schopnostem
- zlepšování podmínek pro využití volného času žáků
- soustavné a systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v netradičních technikách preventivní práce s žáky (techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky)
- rozvíjení právního a občanského vědomí žáků ve výuce jednotlivých předmětů
- průběžné sledování konkrétních podmínek ve škole z hlediska výskytu rizikového chování, nejčastěji anketní dotazníkovou formou
- pravidelné obnovování nástěnky na chodbě školy, která je věnována prevenci rizikového chování a zdravému životnímu stylu
- účast na školení primární prevence.
- informování ostatních učitelů o nových poznatcích z primární prevence, se způsoby řešení krizových situací v případě jeho výskytu ve škole
- spolupráce s okresním metodikem prevence
- spolupráce s institucemi, které zajišťují poradenství, prevenci a sociálně právní ochranu mladistvých:

Pedagogicko-psychologická poradna tel: 585221045

Okresní metodička Mgr. Kateřina Tomanová - tomanova@ppp-olomouc.cz, tel: 58 522 10 45

Oblastní metodička primární prevence: Mgr. Kateřina Motlová tel: 585821045.

Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor školství mládeže a tělovýchovy – primární prevence ve školství PhDr. Ladislav Spurný, tel: 585508545.

Manažerka prevence kriminality Olomouckého kraje PhDr. Jarmila Fritcherová
Policie ČR Olomouc tel.: 158 (tísňové volání), 974766531.
Městská policie Olomouc tel: 156 (tísňové volání), 585209511, 585209540.
Úřad práce Olomouc tel: 585548111.
Krajská hygienická stanice v Olomouci tel: 585719111
(poradna zdraví, poradna pro odvykání kouření, poradna AIDS)
Fakultní nemocnice Olomouc tel: 588441111.
Okresní úřad Olomouc tel: 58551011.1
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – Klub Zóna Střední Novosadská 48 Olomouc,
tel: 773 980 992.
Centrum Semafor Legionářská 15, tel.: 731122280
P – centrum: Lafayetteova 47/9, Olomouc, tel: 585221983.
Kappa-Help Boženy Němcové 101/16 Přerov, tel. 773821002.

Internetové poradny

- www.linkabezpeci.cz
- www.linkaduvery.cz
- www.ditenauteku.ic.cz
- www.soscentrum.cz (denní krizová služba)
- www.ppp-olomouc.cz
- www.sanarim.cz
- www.drogovaporadna.cz
- www.prevcentrum.cz
- www.pcentrum.cz (Olomouc)
- www.sikana.cz
- www.e-bezpeci.cz
- www.varianty.cz
- www.kr-olomoucky.cz
- www.nasedite.cz
- <http://anorexie.wz.cz>
- <http://bulimie.pppinfo.cz>

5 ZHODNOCENÍ MINIMÁLNÍHO PROGRAMU ZA ŠKOLNÍ ROK 2019/2020

Pokračuje zapojení učitelů do plnění Preventivního programu v předmětech Občanská výchova a Rodinná a tělesná výchova s dobrými výsledky. Žáci získávali vědomosti o rizikovém chování. Učili se zdravému životnímu stylu.

Průběžně byla sledována situace ve škole z hlediska výskytu rizikového chování a uplatňovány vhodné metody, umožňující včasné zjištění ohrožených žáků. Případy, které byly zachyceny, byly řešeny podle školního řádu. Na řešení zjištěných situací se podílel „Preventivní tým“ složený z výchovné poradkyně, školní metodičky prevence, zástupkyně ředitelky, třídních učitelů. Klima ve škole, důvěra, sebedůvěra a pocit bezpečí jsou základními kameny naší prevence a realizují se s podporou celého pedagogického sboru.

Nástěnka na chodbě školy je věnována prevenci rizikového chování.

Dotazníky předložené žákům nastínily situaci z hlediska výskytu rizikového chování a umožnily případné zachycení ohrožených žáků. Vyhodnocení dotazníků mělo stejné procentuální výsledky jako v předchozích letech.

Žáci prvních ročníků budou seznámeni s existencí, umístěním a možnostmi využití schránky důvěry na začátku školního roku.

Byly průběžně sledovány konkrétní podmínky a situace ve škole z hlediska výskytu rizikového chování. Nejčastěji bylo řešeno nevhodné chování ke spolužákovi a drobné krádeže. Byly vedeny rozhovory se žáky, oznámení rodičům a udělena výchovná opatření.

6 ZAPOJENÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ DO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou zapojeni do plnění cílů PPRCH v rámci výuky, třídní učitelé pracují s jednotlivými žáky a s třídním kolektivem.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky seminářů. Poznatky ze seminářů jsou dále využívány ve výuce a předávány všem pedagogům.

Školní metodik prevence spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli, ostatními pedagogy, rodiči a institucemi, zúčastňuje se školení.

7 AKTIVITY V PREVENCI RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

7.1 Aktivity pro žáky

Preventivní program je uskutečňován v jednotlivých předmětech:

Český jazyk – ústní, písemné formy společenského vztahu mezi lidmi, sociálně patologické jevy v četbě a rozboru textu, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky.

Občanská výchova – má za úkol poskytovat žákům informace o mravních a kulturních hodnotách člověka, výchova k demokracii, poukázat na nebezpečí nevhodného využití volného času.

Tělesná výchova – přispívá k vytváření zdravého životního stylu, vztahu k přírodě, ve výuce lze působit pozitivně na žáky tím, že jsou seznamováni se škodlivými vlivy, které působí na zdraví, s tím co rozvoji zdraví prospívá, neformální debaty o rizikovém chování.

Rodinná a zdravotní výchova – podává návody k rozvrhnutí režimu dne – odpočinku a pohybové aktivity. Prevenci a odstraňování škodlivých návyků – kouření, alkohol atd. Poskytuje žákům informace v oblasti sexuální výchovy.

Estetická výchova – předává teoretické vědomosti a praktické dovednosti, které pomohou žákům aktivně využívat volný čas, rozvíjení hodnocení svého zevnějšku.

Ekologie – napomáhá k vytváření humánního vztahu ke zvířatům, k šetrnému vztahu k okolní přírodě.

Praktická cvičení a odborný výcvik – vytváří kladný vztah k práci, zájem o práci, boj proti nuditosti.

7.2 Jednorázové akce školy viz příloha

7.3 Aktivity pro rodiče

Seznámení rodičů s preventivním programem, spolupráce s rodiči při podezření nebo prokázání některých forem rizikového chování ve škole.

Distribuce tištěných materiálů k tematice prevence rizikového chování na začátku školního roku, při třídních schůzkách a akcích školy.

Informování rodičů:

- třídní schůzky,
- osobní konzultace s třídními učiteli
- den otevřených dveří,
- internetové stránky školy,
- seznámení se Školním řádem,
- seznámení s PPRCH
- seznámení s Krizovým plánem řešení šikany
- seznámení s Programem prevence školní neúspěšnosti

7.4 Aktivity pro žáky a učitele

- Udržení příjemného a klidného prostředí mezi žáky, podchycení projevů šikany, záškoláctví, ničení majetku a podobně. Oslovení zejména nových žáků nastupujících do prvních ročníků (beseda, podchycení zájmů).
- Použití dotazníků k zjištění situace na škole (drogy a jejich užití, šikana a vztahy mezi studenty).
- Další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence účasti na seminářích dle nabídky
- Na základě předchozích průzkumů zaměřených na zneužívání návykových látek, věnovat nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření a konzumaci alkoholu.
- budování zdravého klimatu školy, třídy při každodenní práci.

7.5 Konkrétní akce v tomto školním roce

Září:	Seznámení s umístěním a funkcí schránky důvěry. Přednáška s besedou na téma prevence šikany - tvorba pravidel chování mezi spolužáky.
Říjen:	Dotazník o kouření. Beseda o škodlivosti kouření.
Listopad:	Dotazník o výskytu různých forem rizikového chování. Beseda na téma extremismu a xenofobie.
Prosinec:	Beseda na téma možnosti zlepšování vztahů mezi žáky.

- Únor: Program primární prevence (Kappa-Help, Zóna, P-centrum).
- Březen: Beseda na téma prevence užívání alkoholu.
- Duben: Beseda na téma kyberšikana.
- Červen: Přednáška s besedou na téma prevence rizikového chování o prázdninách.

V případě potřeby a po konzultaci s třídními učiteli, budou zařazeny další tematické interaktivní, popř. intervenční programy.

8 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

Cílem Preventivního programu je, naplnit vytyčené cíle a tím realizovat předpokládané výstupy, které spočívají v rozšíření a upevnění znalostí a dovedností žáků.

Žák je veden:

- ke znalosti negativních vlivů a následků užívání návykových látek na zdraví člověka,
- k orientaci v systému závislostí,
- k vytváření odolnosti proti stresu, negativním zážitkům a vlivům,
- ke znalosti základní právní normy, k jejímu respektování a odhadu právních důsledků svých činů,
- k umění řešit problémy,
- k orientaci v systému kontaktních míst poskytujících odbornou činnost,
- k respektování odlišných názorů, způsobů chování a kulturní odlišnosti lidí,
- k vytvoření pozitivního vztahu k zdravému životnímu stylu,
- k získání znalostí v problematice sexuální výchovy,
- ke schopnosti rozpoznat formy násilí a dokázat se jim bránit,
- k rozvíjení složek své osobnosti,
- k získávání schopnosti týmové práce,
- k vytváření pozitivního hodnotového žebříčku.

Topolany
Vypracovala:

29. 8. 2020
Bc. Jana Danzmajerová